

[К. К. Васильєв](#)

Щербаков Олексій Іванович

ЩЕРБАКОВ Олексій Іванович (05(17). 01. 1858, Москва — 1944, Сербія) — лікар-терапевт. Доктор медицини (1891), професор (1895). Закінчив відділення природничих наук фізико-математичного факультету (1879) та медичний факультет (1883) Московського університету, де й працював 1884—87 надштатним ординатором, 1891—95 — асистентом та приват-доцентом пропедевтичної клініки. 1888—91 займався лікарською діяльністю. Від 1895 — професор кафедри шпитальної терапії, водночас 1903—05 — декан медичного факультету Варшавського університету; 1907—08 — завідувач кафедри терапевтичної шпитальної клініки, 1908 — проректор, 1918—19 — приват-доцент, 1919—20 — завідувач кафедри лікарської діагностики з пропедевтичною клінікою Новоросійського університету в Одесі. Попечитель Одеського (1908—13) та Ризького (1913—17) навчальних округів. Від 1920 — в еміграції. Від 1924 — професор-бальнеолог медичного факультету Белградського університету. Вивчав етіологію і патогенез виразкової хвороби та питання курортології. Здійснив комплексне дослідження впливу агресивного шлункового вмісту, порушень мікроциркуляції в стінці шлунка та центральної іннервації на розвиток виразки, розробив концепцію розвитку виразкової хвороби в її сучасному розумінні.

Основні праці

О получении и свойствах цинкпропила // Журн. Рус. физ.-хим. об-ва. 1881. Т. 13, вып. 5, часть химическая; Об условиях развития круглой язвы желудка. Москва, 1891; Грязелечебные местности Европейской России. Москва, 1898; Очерк целебных минеральных грязей юга России // Одес. лиманы и южно-

рус. целебные грязи. О., 1919. Ч. 1; Лековите воде и климатска места у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца са балнеолошком картом. Београд, 1922 (співавт.); К вопросу о равновесии между кислотою и щелочью в организме под влиянием лечения щелочно-углекислою водою в Варнячкой бане // Тр. 4-го съезда рус. академ. орг-ций за границей, в Белграде 16—23 сен. 1928. Белград, 1929. Ч. 2.

Рекомендована література

1. Васильев К. К. Попечитель Рижского учебного округа, доктор медицины, профессор А. И. Щербаков // Actamedico-historicarigensia. Riga, 1997. Vol. 3;
2. Його ж. Забытый профессор медицинского факультета Новороссийского университета А. И. Щербаков (1858—1944) // Наук. б-ка в сучас. сусп-ві: Історія, проблеми, перспективи: До 185-річчя Наук. б-ки Одес. ун-ту: Зб. ст. О., 2003.

Бібліографічний опис:

Щербаков Олексій Іванович / К. К. Васильєв // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890602>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України

([докладніше](#)).